

Éves jelentés

2007

Összefoglalás

EURÓPAI ADATVÉDELMI
BIZTOS

Éves jelentés

2007

Összefoglalás

EURÓPAI ADATVÉDELMI
BIZTOS

Postacím: rue Wiertz 60 – B-1047 Brussels
A hivatal címe: rue Montoyer 63, Brussels, Belgium
E-mail: edps@edps.europa.eu
Honlap: www.edps.europa.eu
Tel.: (32-2) 283 19 00
Fax: (32-2) 283 19 50

***A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire
segít Önnek választ találni.***

Ingyenesen hívható telefonszám (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Egyes mobiltelefon-szolgáltatók nem engednek hozzáférést a 00 800-as telefonszámokhoz, vagy kiszámlázzák ezeket a hívásokat.

Jelentős mennyiségű további információt talál az Európai Unióról az interneten.
Az információk az Europa szerveren, a következő címen állnak rendelkezésre: <http://europa.eu>

Katalógusinformáció a kiadvány végén található.

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala, 2008

ISBN 978-92-95030-67-1

© Európai Közösségek, 2008

A sokszorosítás a forrás megnevezésével engedélyezett.

Bevezetés

Ez a dokumentum az európai adatvédelmi biztos tevékenységeiről szóló, negyedik éves jelentés összefoglalója. Ez a jelentés a 2007-es évre terjed ki, amely az európai adatvédelmi biztos mint új intézmény működésének a harmadik teljes éve.

Peter Hustinx (európai adatvédelmi biztos) és Joaquín Bayo Delgado (helyettes biztos) 2004 januárjában kezdte meg munkáját a személyes adatok európai uniós (EU) szintű védelmével foglalkozó, független hatóság megteremtése érdekében. Főbb tevékenységeik, amint azt a 45/2001/EK rendelet ⁽¹⁾ előírja, a következők:

- az uniós adminisztráció személyesadat-feldolgozási tevékenységének felügyelete, és annak biztosítása, hogy ezek során ne sértsék meg azoknak a személyeknek a jogait és szabadságait, akiknek az adatait feldolgozzák (felügyelet),
- az adatvédelemre is hatással bíró, új uniós jogszabályokra vonatkozó javaslatokkal kapcsolatos tanácsadás (konzultáció),
- együttműködés más adatvédelmi hatóságokkal az egész Európában egységes és magas színvonalú adatvédelem érdekében (együttműködés).

A jelentésből kitűnik, hogy a felügyeleti tevékenység területén jelentős előrelépés történt. Az eredmények mérésére helyezett hangsúly a legtöbb közösségi intézményben és szervben az adatvédelmi előírások teljesítését célzó beruházásokhoz vezetett. Ez bár okot adhat némi meglegedettségre, mindazonáltal a teljes megfelelés elérése érdekében további erőfeszítésekre van szükség.

A konzultáció területén nagy hangsúlyt kapott a következetes és hatékony adatvédelmi keret kialakításának szükségessége az első és harmadik pillérben egyaránt, ami azonban nem mindig járt kielégítő eredményekkel. A jelentés azt is kiemeli, hogy egyre több, különböző szakpolitikai terület élvezi az európai adatvédelmi biztos által folytatott konzultációs tevékenységek előnyeit.

2007-ben került sor a Lisszaboni Szerződés aláírására, amely a személyes adatok fokozottabb védelmét írja elő, ideértve a független felügyeletre vonatkozó szabályokat is. Az új szerződés az Unió történetének fontos mérföldköve, ugyanakkor kihívást is jelent. A szerződések által kiemelt alapvető biztosítékoknak a gyakorlatban kell érvényesülniük. Ezeket nem csak akkor kell alkalmazni, amikor az intézmények és szervek személyes adatokat dolgoznak fel, hanem akkor is, amikor olyan szabályokat és szakpolitikákat dolgoznak ki, amelyek hatással vannak az európai polgárok jogaira és szabadságaira.

⁽¹⁾ A 2000. december 18-i 45/2001/EK rendelet a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról, HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

A 2007-es év eredményei

A 2006. évi jelentés említette, hogy 2007-re a következő fő célkitűzéseket jelölték ki. E célkitűzések legtöbbjét teljes egészében vagy részben megvalósították.

- **Az adatvédelmi tisztviselők hálózatának mérete**

Az adatvédelmi tisztviselők hálózata elérte végleges méretét azáltal, hogy valamennyi közösségi intézmény és szerv részt vesz a hálózat tevékenységeiben. Az európai adatvédelmi biztos továbbra is erőteljesen támogatja és iránymutatásával segíti az adatvédelmi tisztviselők tevékenységének kialakítását, külön hangsúlyt fektetve az újonnan kinevezett tisztviselőkre.

- **Az előzetes ellenőrzések folytatása**

A jelenlegi feldolgozási műveletekkel kapcsolatos előzetes ellenőrzések száma jelentős mértékben nőtt, ugyanakkor kötelezettségeik teljesítése érdekében a legtöbb intézményre és szervezetre még további munka vár.

- **Vizsgálatok és ellenőrzések**

Az európai adatvédelmi biztos 2007 tavaszától megkezdte a 45/2001/EK rendelet végrehajtásában elért eredmények felmérését. Valamennyi intézmény és szerv részt vett ebben a felmérésben. Az eredményekről összefoglaló és esetre lebontott jelentés is készült (lásd az éves jelentés 2. fejezetét).

- **Videokamerás megfigyelőrendszerek**

Elkészültek az videokamerás megfigyelőrendszerek alkalmazásának gyakorlatáról szóló uniós és nemzeti szintű felmérések, és áttekintették az egyes intézményekre vagy testületekre vonatkozó különböző eseteket. Az ezekből leszűrt tapasztalatok a kidolgozás alatt álló iránymutatás-tervezetek alapjául szolgálnak majd.

- **Horizontális kérdések**

A horizontális kérdések tekintetében folyamatosan elemzik az előzetes ellenőrzésekről szóló véleményeket és a panaszokkal kapcsolatos határozatokat. A közösségi intézményeknek és szerveknek szóló iránymutatásokat tartalmazó első dokumentumok 2008-ban jelennek meg. A megfelelő hatóságokkal egyeztetettek az orvosi vagy a fegyelmi eljárásokra vonatkozó adatok megőrzésével kapcsolatos kérdésekről.

- **Jogalkotási tanácsadás**

Az európai adatvédelmi biztos továbbra is véleményezte az új jogszabályokra irányuló javaslatokat, és biztosította a megfelelő nyomon követést. Tanácsadói szerepe szélesebb területeket ölel fel, továbbá tematikus jegyzékre és kiválasztott prioritásokra épül.

- **Adatvédelem a harmadik pillérben**

Külön figyelmet fordítottak a harmadik pillérhez kapcsolódó adatvédelem általános kereteinek kidolgozására, valamint a személyes adatok határokon átnyúló cseréjét érintő javaslatokra. Ennek mindkét esetben sajnos csak korlátozott hatása volt.

- **Az adatvédelemről szóló kommunikáció**

Az európai adatvédelmi biztos erőteljesen támogatta „az adatvédelemről szóló kommunikációt és az adatvédelem hatékonyabbá tételét” célzó „londoni kezdeményezés”-sel kapcsolatos tevékenységek nyomon követését.

- **Eljárási szabályzat**

Az eljárási szabályzat elfogadására 2008 folyamán kerül sor. Jól halad a különböző esettanulmányokat tartalmazó, belső használatú kézikönyvek kidolgozása.

- **Erőforrás-gazdálkodás**

Javult a pénzügyi és emberi erőforrásokkal való gazdálkodás (a költségvetési struktúra megújítása, a személyzet értékelésére vonatkozó belső szabályok és a képzési politika kialakítása). További javulást jelent a belső ellenőrzési rendszer kialakítása és az adatvédelmi tisztviselő kinevezése.

A 2008-as célkitűzések

2008-ra a következő fő célok kerültek kijelölésre. Az elért eredményeket a következő éves jelentés veszi majd számba.

- **Az adatvédelmi tisztviselők hálózatának támogatása**

Tovább folytatódik a belső adatvédelmi tisztviselők erőteljes támogatása, különösen a nemrég létrehozott ügynökségeknél. Az európai adatvédelmi biztos ezenkívül ösztönzi a szakértelem és a legjobb gyakorlatok közöttük zajló cseréjét.

- **Az előzetes ellenőrzés szerepe**

A legtöbb intézmény és szerv tekintetében lezárulnak a már folyamatban lévő adatfeldolgozási műveletekkel kapcsolatos előzetes ellenőrzések. Különös hangsúlyt kap az ajánlások végrehajtása.

- **Horizontális iránymutatás**

Kidolgozzák a legtöbb intézményt és szervet egyaránt érintő, lényeges kérdésekre vonatkozó iránymutatásokat (pl. az egészségi állapottal kapcsolatos adatok feldolgozása, az adatalanyok részére hozzáférés biztosítása és a videokamerás megfigyelőrendszerrel kapcsolatos kérdések).

- **A megfelelés felmérése**

A 45/2001/EK rendeletnek való megfelelés felmérése tovább folytatódik, és egyre több helyszíni vizsgálatra kerül majd sor. A vizsgálatokra vonatkozó általános politika is közzétételre kerül.

- **Átfogó rendszerek**

Az európai adatvédelmi biztos – a nemzeti felügyeleti hatóságokkal együtt – folytatja az Eurodac összehangolt felügyeletének kidolgozását, továbbá a közeljövőben kidolgozza egyéb átfogó rendszerek – mint például a SIS II és a VIS – felügyeletéhez szükséges szakmai háttér kialakítását.

- **A jogalkotás véleményezése**

A vonatkozó területek és prioritások rendszerezett jegyzéke alapján az európai adatvédelmi biztos a megfelelő időben továbbra is véleményezni fogja vagy észrevételekkel látja el az új jogszabályokra irányuló javaslatokat, és biztosítja a megfelelő nyomon követést.

- **A Lisszaboni Szerződés**

Az európai adatvédelmi biztos folytatja a Lisszaboni Szerződéssel kapcsolatos fejlemények figyelemmel kísérését, és behatóan elemzi e szerződésnek az adatvédelemre gyakorolt hatását, továbbá – ahol szükséges – ezzel kapcsolatban javaslatokat is előterjeszt.

- **Internetes tájékoztatás**

Az európai adatvédelmi biztos frissíteni kívánja a honlapján található információkat és növelni azok mennyiségét, valamint szándékában áll továbbfejleszteni az elektronikus hírleveleket.

- **Eljárási szabályzat**

Az európai adatvédelmi biztos elfogadja és közzéteszi a különböző szerepeire és tevékenységeire kiterjedő eljárási szabályzatot. Az érdeklődők gyakorlati eszközöket találnak majd a honlapján.

- **Erőforrás-gazdálkodás**

Az európai adatvédelmi biztos megszilárdítja és továbbfejleszti a pénzügyi és emberi erőforrásokhoz kapcsolódó egyes tevékenységeket, valamint javítani fog egyéb belső munkafolyamatokon.

Felügyelet

Az európai adatvédelmi biztos egyik fontos szerepe a közösségi intézmények és szervek által végzett feldolgozási műveletek független felügyelete. Ehhez a jogi keretet a 45/2001/EK rendelet biztosítja, amely számos kötelezettséget állapít meg azok számára, akik adatokat dolgoznak fel, és számos jogot azok számára, akiknek a személyes adatait feldolgozzák.

Az adatalanyok számára különös kockázatot nem jelentő személyesadat-feldolgozási műveletekről értesítik az érintett intézmény vagy szerv adatvédelmi tisztviselőjét. Amennyiben a személyes adatok feldolgozása különös kockázatot jelent azok számára, akiknek az adatait feldolgozzák, az európai adatvédelmi biztosnak előzetes ellenőrzést kell végeznie. Az európai adatvédelmi biztos meghatározza, hogy a feldolgozás megfelel-e az említett rendeletnek.

A felügyeleti feladatok – amelyeket a helyettes biztos irányít – az adatvédelmi tisztviselők számára biztosított tanácsadástól és segítségnyújtástól a kockázatos feldolgozási műveletek előzetes ellenőrzésén keresztül a vizsgálatok elvégzéséig és a panaszok kezeléséig terjednek. E feladat része a háttérdokumentumok és tárgyalási álláspontok elkészítése, valamint az Eurodac központi egységének felügyelete is.

Az **előzetes ellenőrzés** 2007 folyamán is jelentős szerephez jutott az európai adatvédelmi biztos felügyeleti feladatai között.

Amint azt a 2005. és 2006. évi jelentés is említi, az európai adatvédelmi biztos folyamatosan a részére megküldött előzetes ellenőrzési értesítések számának növelésére ösztönzi az adatvédelmi tisztviselőket. Az európai adatvédelmi biztos által végzett előzetes ellenőrzéssel kapcsolatos értesítések – *ex post* esetek – kézhezvételére vonatkozó 2007 tavaszi határidő rögzítésének célja az volt, hogy a közösségi intézmények és szervek fokozzák az értesítési kötelezettségük maradéktalan teljesítésére irányuló erőfeszítéseiket. Ennek eredményeként jelentősen nőtt az értesítések száma.

Százegy értesítés közül **90 előzetes ellenőrzéssel kapcsolatos vélemény** született 2007-ben ⁽²⁾. Ez a 101, hivatalos véleménnyel véglegesített eset 2006-hoz képest 77,19%-os munkamennyiség-növekedést jelent az előzetes ellenőrzések területén. Ez a munkateher minden bizonnyal a „2007 tavaszi” határidővel hozható összefüggésbe.

Ezen esetek közül csupán tizenegy volt **„tényleges” előzetes ellenőrzési eset**, azaz az érintett intézmények a feldolgozási művelet végrehajtását megelőzően követték az előzetes ellenőrzésekre vonatkozó eljárást. E 101 véleményezett eset mellett az európai adatvédelmi biztos foglalkozott 31 olyan esettel is, amelyekről kiderült, hogy nem képezik előzetes ellenőrzés tárgyát – ezek közül 11 az *e-monitoring* kategóriába tartozott.

⁽²⁾ Gyakorlati megfontolások, valamint egyes egymáshoz kapcsolódó esetek miatt a 101 értesítés közül az OLAF által küldött 15 értesítést négy különböző véleményben együttesen kezelték. Ez az oka annak, hogy a 101 értesítésből 90 vélemény született.

Az európai adatvédelmi biztosra, valamint a közösségi intézményekre és szervekre vonatkozó **határidők** tekintetében az európai adatvédelmi biztos által kiállított vélemények megfogalmazásához szükséges napok száma 2006-hoz képest egy nappal csökkent (2007-ben átlagosan 56,9 nap), amit – az értesítések számának és összetettségének növekedését figyelembe véve – nagyon kielégítő értéknek lehet tekinteni. Az európai adatvédelmi biztos által kért határidő-meghosszabbítások is majdnem egy nappal rövidebbek voltak, mint 2006-ban. Emellett, bár a határidő-meghosszabbítás legfelső határa két hónap lehet, az általában nem érte el az egy hónapot.

Az európai adatvédelmi biztost ugyanakkor aggasztja, hogy az intézményeknek és szervezeteknek hosszú időre van szükségük az információk teljessé tételéhez. Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos újból emlékezteti az intézményeket és szerveket arra a kötelezettségükre, hogy együttműködjenek az európai adatvédelmi biztossal, és hogy biztosítsák számára a szükséges információkat.

2007-ben az **ex post előzetes ellenőrzési esetek** ⁽³⁾ jórészt a következő területekre terjedtek ki: az intézmények és szervek által feldolgozott egészségügyi adatok, munkaerő-felvétel és a jelentkezők kiválasztása, az alkalmazottak értékelése (különösen a minősítési és az átsorolási eljárások, valamint a karkedvezményes nyugdíjazásra vonatkozó eljárás), az OLAF eljárásai, a szociális szolgálat által kezelt akták és az *e-monitoring*.

A tényleges előzetes ellenőrzésekre vonatkozó főbb kérdések tekintetében 2007-ben jelentősnek bizonyultak az Európai Bizottság időgazdálkodási rendszerei.

Az előzetes ellenőrzéssel kapcsolatos vélemények nyomon követését illetően az európai adatvédelmi biztos 38 esetet zárt le 2007-ben, ami a 2006-os érték több, mint kétszerese, és ez minden bizonnyal az európai adatvédelmi biztos által adott ajánlások szisztematikus nyomon követésének köszönhető.

Mindent összefoglalva az európai adatvédelmi biztos 2007. évi előzetes ellenőrzési gyakorlata azt mutatja, hogy a „**2007 tavaszi**” **határidő** az adatvédelmi tisztviselőktől beérkező értesítések számának óriási növekedését idézte elő, különösen az év első felében. Mindazonáltal még sok javítanivaló van az intézmények és ügynökségek által az európai adatvédelmi biztostól érkező, további információk kérésével kapcsolatos válaszadás esetén alkalmazott időkereteket illetően.

Ennek megfelelően a 2008. évi erőfeszítések főleg a következő pontokra koncentrálnak:

- az intézményeknek le kell zárniuk az *ex post* értesítési eljárásaikat, az ügynökségeknek pedig 2008-ban jelentős előrelépést kell tenniük ugyanezen cél elérésére,
- az adatkezelőtől származó információk alapján folytatódik az ajánlások szisztematikus nyomon követése, és ez kiegészül helyszíni vizsgálatokkal is. Mindezek kiterjednek az adatvédelmi tisztviselő értesítési folyamatának teljes körű végrehajtására, valamint az arra vonatkozó kötelezettség teljes körű teljesítésére is, hogy a feldolgozási művelet megkezdését megelőzően értesítik az európai adatvédelmi biztost a tényleges előzetes ellenőrzési esetekről.

⁽³⁾ Az *ex post* előzetes ellenőrzések olyan feldolgozási műveletekre vonatkoznak, amelyeket az európai adatvédelmi biztos és a helyettes biztos kinevezése (2004. január 17.) előtt kezdtek meg, és amelyeket ezért a megkezdésüket megelőzően nem lehetett ellenőrizni.

2007-ben 65 **panasz** érkezett, amelyek közül 29 minősült elfogadhatónak és került az európai adatvédelmi biztos elé kivizsgálásra. A beérkezett panaszok nagy többsége továbbra is kívül esik az európai adatvédelmi biztos hatáskörén, például azért mert kizárólag tagállami szinten végzett személyesadat-feldolgozáshoz kapcsolódik (ilyen esetben a nemzeti adatvédelmi hatóság az illetékes). Az elfogadhatónak nyilvánított esetek különösen az alábbi kérdésekhez kapcsolódtak: a látogatókra vonatkozó túlzott mértékű adatgyűjtés, az adatokhoz való hozzáférés, e-mailek továbbítása és másolása, a hitelkártya-adatok elkérése, érzékeny adatok feldolgozása, a helyesbítés joga és az információszolgáltatás kötelezettsége.

A feladatok szükségtelen megkettőzésének elkerülése és a panaszokban felmerült adatvédelmi kérdések összehangolt megközelítésének biztosítása érdekében 2006-ban egy szándéknyilatkozat aláírására került sor az **európai ombudsmannal**. A gyakorlatban ez a szándéknyilatkozat az európai adatvédelmi biztos és az európai ombudsman közötti – megfelelő esetekben alkalmazott – hasznos információcseréhez vezetett.

2007-ben több különböző területen folytattak **vizsgálatot**. Ezek közül két esetben volt szükség az európai adatvédelmi biztos külön figyelmére, nevezetesen az OLAF biztonsági ellenőrzése, valamint az Európai Központi Banknak (EKB) a SWIFT ügyben betöltött szerepével kapcsolatos vizsgálat ⁽⁴⁾ során.

Az első eset az ugyanazon IT-infrastruktúrán végzett adatfeldolgozási tevékenységekre vonatkozott. Az európai adatvédelmi biztos úgy döntött, hogy biztonsági vizsgálatot indít, és horizontális módon elemezte az OLAF biztonsági intézkedéseit. Az európai adatvédelmi biztos azt követően, hogy az ajánlásain keresztül útmutatást adott, arra a következtetésre jutott, hogy nagyon elégedett az OLAF által az OLAF hatáskörébe tartozó IT-rendszereken és alkalmazásokon végrehajtott biztonsági intézkedésekkel.

A második esetet illetően az európai adatvédelmi biztos 2007 februárjában véleményt adott ki, amelyben az EKB felügyelői, felhasználói és szakpolitikai döntéshozói szerepére összpontosított. Az európai adatvédelmi biztos felkérte továbbá a fő uniós intézményeket, hogy nyújtsanak magyarázatot az alkalmazott kifizetési rendszerekről és a SWIFT-tel fennálló szerződéses kapcsolatokról. A kapott tájékoztatás alapján az európai adatvédelmi biztos olyan intézkedéseket javasolt a megfelelő közösségi intézményeknek, amelyek biztosítják, hogy ezek az intézmények elegendő információval látják el személyi állományukat, valamint az intézményekkel szerződéses viszonyban álló, egyéb személyeket. 2008 folyamán fokozott figyelemmel kísérik az e területen történt előrehaladást.

A személyes adatok feldolgozásával kapcsolatban az európai adatvédelmi biztos folytatta a közösségi intézmények és szervek által előírányzott **igazgatási intézkedésekre** vonatkozó tanácsadást is. Sokféle, kihívást jelentő kérdés merült fel, köztük bizonyos típusú akták megőrzési időtartamának meghatározása, az internettel foglalkozó szakpolitikai dokumentumok, a csalás- és korrupcióellenes vizsgálati eljárások, az információcsere, az adatvédelemmel kapcsolatos végrehajtási szabályok, valamint a nemzeti adatvédelmi törvények alkalmazhatósága.

⁽⁴⁾ Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (Nemzetközi Bankközi Pénzügyi Telekommunikációs Társaság).

Az európai adatvédelmi biztos tovább folytatta a **videokamerás megfigyelőrendszerekre vonatkozó iránymutatásaival** kapcsolatos munkáját, amely gyakorlati iránymutatást nyújt a videokamerás megfigyelőrendszereket alkalmazó intézmények és szervek részére az adatvédelmi szabályoknak való megfelelésről. 2007 tavaszán, az adatvédelmi hatóságok támogatásával nemzetközi felmérést végzett az uniós tagállamok között. Ez a felmérés az uniós országokban alkalmazott videokamerás megfigyelőrendszerekkel kapcsolatos gyakorlatra vonatkozó adatvédelmi szabályokra terjedt ki. Az európai adatvédelmi biztos két intézmény adatvédelmi tisztviselőjétől származó három, videokamerás megfigyelőrendszerekre vonatkozó konzultáció-kéréssel kapcsolatban is adott tanácsot. Mindhárom eset a video-technológia nem biztonsági célú felhasználására terjedt ki.

Az **Eurodac** megosztott felügyeletével kapcsolatban a 2007-es év egészében folytatódott a nemzeti adatvédelmi hivatalokkal végzett közös munka. A 2006. szeptemberi mélyreható biztonsági vizsgálat elindítását követően 2007 novemberében jelent meg a vizsgálatról készített végleges jelentés.

Az európai adatvédelmi biztos, valamint az Európai Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökség között létrejött megállapodás értelmében az Ügynökség kapcsolatfelvételt tett lehetővé a nemzeti szakértői szervezetekkel, és tanácsot adott a biztonsági vizsgálat módszerét illetően. Az európai adatvédelmi biztos jóváhagyta a következtetéseket és ajánlásokat. A fő következtetés az volt, hogy az Eurodac vonatkozásában kezdetben alkalmazott biztonsági intézkedések, valamint ezen intézkedések fenntartásának módja a tevékenység első négy éve során, ez idáig megfelelő védelmi szintet biztosított. Mindazonáltal a rendszer és a szervezeti biztonság egyes részei némi gyengésséget mutatnak, amelyekkel foglalkozni kell.

Konzultáció

Az európai adatvédelmi biztos 2007-ben tovább erősítette a jogalkotásra vonatkozó javaslatokat és egyéb, kapcsolódó dokumentumokat érintő tanácsadói szerepét.

Az **adatvédelem jogi kereteinek jövője** a korábbi évekhez képest nagyobb hangsúlyt kapott az európai adatvédelmi biztos tevékenységeiben.

Először is a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló tanácsi kerethatározati javaslat továbbra is sok figyelmet igényelt az európai adatvédelmi biztostól.

Másodszor az adatvédelmi irányelv végrehajtásáról szóló bizottsági közleményről adott véleményében az európai adatvédelmi biztos azon véleményét jutatta kifejezésre, hogy hosszabb távon elkerülhetetlennek tűnnek az irányelvvel kapcsolatos változtatások, és javasolta hogy a jövőbeli változtatásokat a lehető legkorábban vegyék fontolóra. Harmadsorban pedig aláírásra került a Lisszaboni Szerződés, amely az adatvédelemre vonatkozóan jelentős következményekkel bír.

Az európai adatvédelmi biztos most először vette fontolóra a **rádiófrekvenciás azonosítási** (RFID) technológia területén az adatvédelemre vonatkozó sajátos jogi keret jövőbeli szükségességének lehetőségét. Ez a konkrét terület alapvetően új és döntő hatással lehet társadalmunkra, valamint az olyan alapvető jogok védelmére, mint a magánélet tiszteletben tartása és az adatvédelem.

Az európai adatvédelmi biztos 2007. évi tevékenységei olyan különböző fejlemények összefüggésében zajlottak, amelyek közös pontját az alkotja, hogy mindegyikük hozzájárul a „**bekamerázott társadalom**” kialakulásához. E fejlemények közé tartoznak az igazságszolgáltatás által a személyes információk gyűjtését és feldolgozását célzó új eszközök, a biometria és az RFID fokozódó használata, valamint a nemzetközi adatáramlások növekvő fontossága.

Az európai adatvédelmi biztos 2007 folyamán **tizenkét véleményt** adott ki uniós jogalkotási javaslatokkal kapcsolatban. Emellett fokozottabb mértékben használta a véleménynyilvánítás olyan egyéb eszközeit is, mint például az észrevételek. Ugyanakkor az eszközök megválasztását nem szabad a megközelítést illető, strukturális elmozdulásként tekinteni.

Az európai adatvédelmi biztos egyértelművé tette, hogy az uniós jogalkotási folyamatban való részvételének célja annak aktív előmozdítása, hogy jogalkotási intézkedésekre csak azt követően kerüljön sor, hogy kellően megfontolták az intézkedéseknek a magánélet tiszteletben tartására és az adatvédelemre kifejtett hatását. A Bizottság által végzett hatásvizsgálatoknak megfelelő figyelmet kell szentelniük a magánélet tiszteletben tartására és az adatvédelemre.

Tematikus jegyzék

2007 decemberében jelent meg az európai adatvédelmi biztos honlapján a **2008. évi tematikus jegyzék** (a második éves tematikus jegyzék) Az új jegyzék a 2007. évi tematikus jegyzék által meghatározott főbb vonalakat követi.

A tematikus jegyzék mellékletében látható, hogy az európai adatvédelmi biztos tevékenységi köre már számos szakpolitikai területre kiterjed. A felsorolt javaslatok 13 különböző bizottsági szervezeti egységhez kapcsolódnak (ADMIN, EMPL, ENT, ESTAT, INFSO, JLS, MARKT, OLAF, RELEX, SANCO, SG, TAXUD és TREN).

Vélemények

A **szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség kapcsán** (az európai adatvédelmi biztos számára fontos intervenció területet jelentő „harmadik pillér”) fontos kérdés volt a bűnüldöző hatóságok általi információátvitelt és a közöttük végbemenő információcserét megkönnyítő új javaslatok elfogadása, a már meglévő jogi eszközök hatékonyságának megfelelő értékelése nélkül. Az új eszközök kialakítására a már meglévő eszközök megfelelő végrehajtását megelőzően kerül sor. Ez a kérdés különös jelentőséggel bírt a Prümi Szerződés uniós szintre történő átültetése és az európai utasnyilvántartási rendszer vonatkozásában.

A harmadik pillérhez kapcsolódóan az európai adatvédelmi biztos véleményeiben központi szerepet játszó másik kérdés az adatvédelemre vonatkozó, átfogó jogi keret hiánya volt.

A szóban forgó kérdések közül a harmadik pedig az, hogy az uniós szabályok kötelezik a tagállamokat bizonyos feladatok elvégzése céljából nemzeti hatóságok létrehozására, ugyanakkor a tagállamok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek e hatóságok működési feltételeit illetően. Ez akadályozza a tagállamok közötti információcserét és érinti azon adatalanyok jogbiztonságát, akiknek az adatai továbbításra kerültek a különböző tagállamok hatóságai között.

A harmadik országokkal folytatott, bűnüldözési célú információcsere külön kérdést alkotott, amellyel az európai adatvédelmi biztos különböző véleményekben foglalkozott.

Két vélemény jelent meg **az adatvédelemre vonatkozó jogi keret jövőjéről** szóló, kulcsfontosságú bizottsági közleményeket illetően. Az európai adatvédelmi biztos az adatvédelmi irányelv⁽⁵⁾ végrehajtásáról szóló véleményében a változó összefüggérendszer számos távlatát vázolta fel, amelyek közül az egyik a technológiával való kapcsolat. Az új technológiai fejlesztések nyilvánvaló hatással vannak a hatékony adatvédelem jogi kereteivel szemben támasztott követelményekre. E technológiai fejlesztések egyik alapvető jellemzője az RFID, amely az európai adatvédelmi biztos egyik külön véleményének tárgyát képezte.

A 2007-ben megjelent többi öt vélemény jellege más és más volt: ezek olyan szakpolitikai területekkel foglalkoztak, mint a vámügyek, statisztika, közúti szállítás, mezőgazdaság és a szociális biztonság.

⁽⁵⁾ Az adatvédelmi irányelv jobb végrehajtását célzó munkaprogram nyomon követéséről szóló, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett bizottsági közleményről szóló, 2007. július 25-i vélemény, HL C 255, 2007.10.27., 1. o.

Új fejlemények

Az európai adatvédelmi biztosnak az adatvédelmi irányelv végrehajtásáról szóló közleményre irányuló véleménye a jövőbeli változások alábbi öt távlatát határozta be:

- a technológiával való kapcsolat,
- a Lisszaboni Szerződés hatása,
- a bűnüldözés,
- a magánélet globális szintű védelme és a joghatóság, valamint
- az irányelv teljes körű végrehajtása.

Ezek a pontok ütemtervként fognak szolgálni az európai adatvédelmi biztos jövőbeli tevékenységeihez.

A technológiával való kapcsolatot illetően az alábbi főbb tendenciákat kell kiemelni:

- az egyének társadalmi életét növekvő mértékben digitalizálják a java részben személyes adatokkal feltöltött, felhasználó-vezérelt alkalmazások,
- az adatközpontok azon asztali számítógépek korának végét jelenthetik, amelyeken ez idáig adatokat – konkrétan: személyes adatokat – dolgoztak fel,
- az európai kutatási és fejlesztési (K+F) erőfeszítések nagyon jó lehetőséget kínálnak a magánélet tiszteletben tartásával és az adatvédelemmel kapcsolatos követelmények figyelembevételére, a „magánélet megtervezett védelme” („privacy by design”) pedig e K+F kezdeményezések elválaszthatatlan részét kell, hogy képezze.

Az uniós jogi keret a **Lisszaboni Szerződés** hatályba lépésével a változás küszöbén áll. Ez is kihatással lesz az európai adatvédelmi biztos tanácsadói szerepében végzett tevékenységeire.

Végezetül az európai adatvédelmi biztos aktív szerepet vállal, valamint – bizonyos esetekben – akár vitát is kezdeményez az adatvédelmi irányelv jövőbeli lehetséges megváltoztatását illetően.

Együttműködés

Az európai adatvédelmi hatóságok együttműködésének fő fóruma a **29. cikk alapján létrehozott munkacsoport**. Az európai adatvédelmi biztos részt vesz a munkacsoport tevékenységeiben, amely központi szerepet játszik a 95/46/EK irányelv egységes alkalmazásában és általános elveinek értelmezésében.

A munkacsoport jogalkotással vagy hasonló dokumentumokkal kapcsolatos javaslatokról szóló olyan véleményeket adhat ki, amelyek nagyon hasznosak különösen azért, mert nemzeti szempontból külön figyelmet igénylő elemeket tartalmazhatnak. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezeket a véleményeket, amelyek összhangban állnak a saját maga által készített véleményekkel, és amelyek elkészítésében aktívan közreműködött. A munkacsoport és az európai adatvédelmi biztos által 2007 folyamán kiadott vélemények közötti szinergia példái voltak a diplomáciai és konzuli képviselők számára kibocsátott, a vízumokra vonatkozó Közös Konzuli Utasítás a biometrikus adatok bevezetésével kapcsolatosan, valamint a légiutas-nyilvántartási adatok Egyesült Államoknak történő átadása és az utasnyilvántartási adatállomány bűnüldözési célú felhasználása.

Az európai adatvédelmi biztos és a munkacsoport szorosan együttműködött az első pillérbe tartozó két nagy rendszernek – nevezetesen a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszer és a belső piaci információs rendszer – elemzésében is.

Az egyik legfontosabb együttműködési feladat az **Eurodac**-hoz kapcsolódik, ahol az adatvédelem felügyeletével kapcsolatos felelősségek megoszlanak a nemzeti adatvédelmi hatóságok és az európai adatvédelmi biztos között. A nemzeti adatvédelmi hatóságokból és az európai adatvédelmi biztosból álló, az Eurodac felügyeletével megbízott koordinációs csoport 2007 júliusában jelentést adott ki az Eurodac általa végzett első koordinált vizsgálatáról. A csoport nem talált az Eurodac-rendszerrel kapcsolatos visszaélésekre utaló jeleket. Mindazonáltal a rendszer néhány eleme – mint például az érintett személyek tájékoztatása – javításra szorul.

Az európai adatvédelmi biztos feladata továbbá az EU **harmadik pilléréhez tartozó** adatvédelmi felügyeleti szervekkel folytatott együttműködés. Az európai adatvédelmi biztos az egyenletesen magas szintű adatvédelem biztosítására törekszik a schengeni közös ellenőrző hatóságok (JSB), az Europol, az Eurojust és a váminformációs rendszer (CIS) tevékenységében. 2007 folyamán a figyelem középpontjában két fő terület állt: a harmadik pillérbe tartozó adatvédelemről szóló bizottsági kerethatározati javaslat és bűnüldözési információknak a hozzáférhetőség elvének megfelelően történő cseréje. Az európai adatvédelmi biztos emellett aktívan hozzájárult a rendőrségi és igazságügyi munkacsoport 2007-ben tartott három üléséhez.

Az európai adatvédelmi biztos részt vett az adatvédelemmel és a magánélet tiszteletben tartásával kapcsolatban **rendezett európai és nemzetközi konferenciákon** is. A 2007 szeptemberében Montrealban tartott nemzetközi konferencia az adatvédelmi és a magánélet

védelmével foglalkozó biztosok által kezelt számos olyan kérdésre összpontosított, mint a közbiztonság, a globalizáció, a törvény és technológia, a „helyfüggetlen számítástechnika” és az „emberi test, mint adat”. Az európai adatvédelmi biztos elnökölt a bizottsági biztosok részére a londoni kezdeményezésről tartott zártkörű ülésen, és hozzájárult a globalizációról szóló szakmai tapasztalatcseréhez is.

Kommunikáció

A tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek továbbra is kulcsfontosságú szerepet játszanak az intézmény stratégiájában és mindennapi munkájában. Bár nem tartoznak az európai adatvédelmi biztos főbb szerepvállalásaihoz, de fő feladatainak gyakorlati hatásai tekintetében a tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek meghatározó fontosságát aligha lehet túlhangsúlyozni.

Az európai adatvédelmi biztos tevékenységének kezdeti évei során a kommunikációs tevékenységben egyértelmű hangsúlyt kapott **láthatóságának** növelése az uniós politikai rendszerben. A munkája megkezdését követő három év elteltével már láthatók kommunikációs törekvéseinek pozitív eredményei. Ennek egyik példája, hogy az adatvédelmi biztos volt a European Voice folyóirat által az „Év európai személyisége 2007” díjra felterjesztett 50 jelölt egyike.

Az adatvédelemmel kapcsolatos kommunikációnak és magának az adatvédelemnek a hatékonyabbá tételét célzó **„londoni kezdeményezés”** fő megalkotóinak egyikeként az európai adatvédelmi biztos 2007 februárjában nyomon követte ezt a kezdeményezést azzal, hogy aktív szerepet vállalt a francia adatvédelmi hatóság (CNIL) által rendezett kommunikációs szakmai tapasztalatcserén. Ennek egyik jelentős eredménye a kommunikációs tisztviselők hálózatának létrehozása volt, amelyet az adatvédelmi hatóságok a legjobb gyakorlatok cseréjére és konkrét projektek végrehajtására tudnak használni.

2007 folyamán az európai adatvédelmi biztos ismét jelentős időt és energiát fordított feladatának ismertetésére, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos kérdések tudatosítására a különböző intézmények számára és a különböző tagállamokban tartott **beszédeiben** és hasonló közleményeiben. Az európai adatvédelmi biztos emellett mintegy húsz **interjút** adott különböző tagállamok és harmadik országok hírlapjait, médiáját és elektronikus médiáját képviselő újságíróknak. Az adatvédelmi és/vagy IT-biztonsági kérdésekre specializálódott **diákcsoportok látogatásait** is fogadta.

A sajtószolgálat számos különböző személytől és érdekelt féltől származó mintegy 160 **tájékoztatás iránti** és tanácsadási **kérelmet** kezelt.

Az európai adatvédelmi biztos – folyamatban lévő tevékenységei fokozottabb láthatósága érdekében – továbbra is az alábbi tájékoztatási és kommunikációs eszközöket vette igénybe:

- **honlap:** a honlap új változata 2007 februárjában indult. A honlap nagyszámú dokumentum kezelését lehetővé tevő, internetes tartalomkezelő rendszer (WCMS) technológiáját használja,
- **elektronikus hírlevél:** 2007-ben az európai adatvédelmi biztos hírlevelének öt kiadása jelent meg. Az előfizetők száma a 2006 végi mintegy 460 főről 2007 végére összesen 635 főre nőtt,

- **sajtóközlemények:** 2007-ben a sajtószolgálat tizennégy sajtóközleményt jelentetett meg, amelyek legtöbbje a nyilvánosság számára fokozott jelentőséggel bíró, új jogalkotási javaslatához kapcsolódott,
- **promóciós rendezvények:** az európai adatvédelmi biztos – a főbb uniós intézményekben felállított információs standok révén – újból részt vett az adatvédelmi napon és az Európai Unió nyílt napján.

Igazgatás, költségvetés és személyzet

2007-ben folytatódott az európai adatvédelmi biztos – mint újonnan létrehozott hatóság – növekedése, és 2006-hoz képest kiegészítő forrásokat kapott. A költségvetés a korábbi több, mint 4 millió euróról a megközelítőleg 5 millió EUR összegre, az alkalmazottak létszáma pedig 24-ről 29 főre nőtt. Fokozatosan bővült az igazgatási környezet. Emellett az éves prioritások alapján, valamint az intézmény szükségleteinek és méretének figyelembe vételével az intézmény megfelelő működéséhez szükséges, új belső szabályok kerültek elfogadásra.

Tovább javult az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal és az Európai Bizottsággal folytatott együttműködés, ami jelentős megtakarításokat és az improduktív adminisztratív kiadások csökkenésével együtt az adminisztratív infrastruktúra szükségtelen megtöbbszöröződésének megelőzését tette lehetővé.

Az emberi erőforrásokat tekintve a munkaerő-felvételek mellett folytatódott a gyakornoki program is, amelynek keretében félévenként két-három gyakornok fogadására nyílt lehetőség. Az európai adatvédelmi biztos emellett elfogadta az intézmény konkrét tevékenységein, valamint stratégiai céljain alapuló, belső képzési politikát.

A belső ellenőrzési szolgálat által elvégzett első ellenőrzés eredményeképpen a 2007-ben kézhez kapott ellenőrzési jelentés megerősítette, hogy az európai adatvédelmi biztos belső ellenőrzési rendszere képes ésszerű garanciát nyújtani az intézmény célkitűzéseinek eléréséhez.

A rendelet rendelkezéseinek belső alkalmazása érdekében egy adatvédelmi tisztviselőt neveztek ki. 2007-ben elkészítették a személyes adatok feldolgozását magában foglaló műveletek tematikus jegyzékét.

Az európai adatvédelmi biztos az Európai Parlament különböző szolgálatainak segítségével új elektronikus küldeménykezelő-rendszer kialakításán kezdett el dolgozni.

Európai Adatvédelmi Biztos

Éves jelentés 2007 – Összefoglalás

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala

2008 – 19 oldal – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-67-1

Hogyan juthat hozzá az EU hivatalos kiadványaihoz?

A Kiadóhivatal gondozásában megjelent kiadványok megvásárolhatók az EU-Könyvesboltban (EU Bookshop), azaz megrendelhetők a <http://bookshop.europa.eu/> címen, megjelölve az Ön által kiválasztott értékesítési pontot.

A (352) 29 29-42758-as számra küldött faxban kérheti a nemzetközi értékesítési hálózathoz tartozó boltok listáját.

EURÓPAI ADATVÉDELMI
BIZTOS

*A személyes adatok
védelmének európai őre*

www.edps.europa.eu

Kiadóhivatal
Publications.europa.eu